

170 leiðbeiningar og frekari birtingar þjónustusamlega tjá yður, að hið umbeðna leyfi veitist, eptir því, sem ástatt er.

171 — *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um útbýtingu stjórnartíðindanna til hreppstjóra.* — Í tilefni af þóknanlegu brjefi yðar, herra landshöfðingi, frá 15. þ. m., vil jeg þjónustusamlega tjá yður til þóknanlegrar leiðbeiningar, að það er samþykkt, að 1 expl. af B deild stjórnartíðindanna sje frá 1. janúar 1879 sent ókeypis hverjum hreppi á Íslandi, til afnota fyrir hlutaðeigandi hreppstjóra, þannig að hann sje skyldur til að geyma tíðindin og afhenda þau eptirmanni sínum í stöðunni, er til þess kemur.

172 — *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um endurskoðun reikninga.* — Í þóknanlegu brjefi frá 14. f. m. hafið þjer, herra landshöfðingi, skýrt frá því, að yður hafi ekki tekizt að fá Lárus yfirdómara Sveinbjörnsson til þess að takast á hendur endurskoðun reikninga þeirra, sem koma frá hinum íslenzku gjaldheimtumönnum, með sömu kostum, sem endurskoðunin nú er falin Árna landfógeta Thorsteinssyni, og að þjer þess vegna hafið álitid rjettast að nota tilboð Árna Thorsteinssonar, um að halda endurskoðuninni áfram um næstkomandi ár. Jafnframt því að skýra frá þessu, hafið þjer enn fremur lagt það til; að Árni landfógeti Thorsteinsson verði losaður við umgetið endurskoðunarstarf frá 31. desbr. 1879.

Fyrir þessar sakir vil jeg til þóknanlegrar leiðbeiningar og frekari birtingar þjónustusamlega tjá yður, að jeg hefi fallizt á tillögur yðar, herra landshöfðingi,

173 — *Brjef landshöfðingja til stiptyfirvaldanna um styrk handa barnaskóla* 13. nóvbr. — Með heiðruðu brjefi stiptyfirvaldanna frá 11. þ. m. meðtók jeg erindi, þar sem hreppsnefndin í Seltjarnarneshreppi ásamt stjórnöndum barnaskólans¹⁾ samastaðar fer þess á leit, að skóla þessum, sem á fullri eign skólahús, er hreppsnefndin með samþykki sýslunefndarinnar hefir keypt handa honum, verði lagður styrkur af fje því, er veitt hefir verið til slíkra stofnana með 13. gr. C. 6 fjárlaganna, og hefi jeg veitt tjeðum skóla styrk að upphæð 200 kr. fyrir skólaár það, er yfir stendur.

Þetta er tjáð stiptyfirvöldunum til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir beiðendunum, og bið jeg þeim afhenta hjálagða ávisun.

Erindisbrjef fyrir vitavörðinn á Reykjanesi.

174
14. nóvbr.

1. gr.

Við vitann á Reykjanesi er skipaður vitavörður með 800 kr. árslaunum og bera

1) Í skýrslu um þennan skóla segir hlutaðeigandi sóknarprestur, að hann hafi verið haldinn 3 vetur frá 1. október 1875 til 14. maí 1878, að í honum hafi verið kennt kverið, biblíusögur, landafræði, mannkynssaga, reikningur, danska og söngur, og að nú sjeu 26 börn í skólanum, þeim skipt í 2 deildir, og noti kennarinn eitt af hinum efnulegustu börnum í efri deildinni sjer til aðstoðar við kennsluna í hinni neðri.

honum þar að auki frjáls afnot af vitavörðarústaðnum með lóð þeirri, er útmæld hefir **174** verið handa honum. Vitavörður er skyldur til að halda mann á eigin kostnað, er að-^{14. nóvbr.} stoði hann við gæzlu vitans. Ræður hann aðstoðarmann sinn sjálfur og víkur honum frá; en skyldur er hann að senda landshöfðingja skýrslu þar um.

2. gr.

Landshöfðinginn yfir Íslandi skipar vitavörðinn, er hefir ábyrgð á, að viti sá, er honum er trúað fyrir, sje nákvæmlega aðgættur, og að störf þau, er þar að lúta, sjeu af hendi leyst samkvæmt reglugjörð þeirri og þeim sjerstökum fyrirskipunum, er gjörðar kunna að verða af landshöfðingja eða eptirlitsmanni þeim, er hann kynni að skipa. Þessu til staðfestingar skrifar hann undir eiðspjall það, er lagt mun verða fyrir hann.

3. gr.

Launin skulu greidd vitaverði fyrirfram með $\frac{1}{12}$ á mánuði hverjum af hinni árlegu upphæð.

4. gr.

Vitavörðurinn hefir í sameiningu við aðstoðarmann sinn á hendi varðhaldið við vitann og niðurraðar vökustundunum eptir því sem hann sjálfur álitur hentugast; þó þannig að ekkert vökutímabil farifram úr 6 klukkustundum í einu og að varðskipti eigi sjer stað um miðnætti.

5. gr.

Vitavörður hefir á hendi brjefaskriptir þær, er viðkoma vitanum. A embættisbrjef þau, er hann tekur við, ritar hann áframhaldandi tölur, og getur þar eptir stuttlega á brjefaskrá innihalds þeirra og dagsetningar og dags þess, er hann tók við þeim, en öll embættisbrjef, er hann sendir frá sjer, ber honum að rita í brjefabók sem ásamt brjefum þeim, er hann tekur á móti, skal geymt í skjalasafni vitabyggingarinnar.

6. gr.

Engin peningaútgjöld snertandi viðhald vitahúsanna, áhöld vitans og það, sem að öðru leyti fylgir vitanum mega eiga sjer stað án leyfis landshöfðingja þar að lútandi. Að eins þegar kringumstæðurnar banna að fá slíkt samþykki, má vitavörður greiða slík gjöld eptir beztu vitund; en tafarlaust skal hann gefa landshöfðingja skýrslu um það.

7. gr.

Vitavörður semur á hverju ári peningareikning yfir tekjur og gjöld vitans og annan reikning eða skilagrein fyrir áhöldum hans og birgðum samkvæmt fyrirmyndum þeim, sem honum verða fengnar. Báðir reikningarnir skulu ná til 31. desbr. ár hvert og sendast landshöfðingja sem fyrst eptir þann dag. Ennfremur ber að senda 15. marz árs hvers skýrslu um birgðir vitans við útgöngu febrúarmánaðar. Sýni það sig, að eitt eða fleira af því, er nota þarf, muni ganga upp áður, en búast megi við nýjum birgðum ber að skýra landshöfðingja frá þessu í tæka tíð.

Allir peningar og birgðir skulu undir eins og þeim er veitt viðtaka ritaðar tekjumegin í viðkomandi reikning og skal peningafordinn geymdur í kassa þeim, er fylgir vitanum.

8. gr.

Vitavörðurinn heldur dagbók, er löggilt skal af landshöfðingja og skal í hana rita fyrir hverja nótt um sig skýrslur þær, er heimtaðar eru í hinum einstöku dálkum

174 bókarinnar og ber að nota tölur þær, er skýringar eru um í bókinni. Í athugasemda-
14. nóvbr. dálkinum skal getið allra afbrigða við loga vitans, svo og ef skipbrot skyldi bera að höndum og fleira þess háttar. Ef eitthvað ber við, sem hefir mjög mikla þýðingu t. d., ef að slokknar á vitanum eða ljóskerin eða húsin skemmast mjög mikið, ber einnig að rita skýrslu þar um í dagbókinni, og skal jafnframt tafarlaust skýra landshöfðingja frá því.

9. gr.

Vitavörðurinn hefir ábyrgð á umsjóninni með vitanum, húsunum, er honum fylgja, brunnum, vegum, girðingum o. fl.

Hann sjer um að öllu því, er vitanum tilheyrir, sje haldið í því ástandi, sem hann tók við því í, og að engin breyting sje gjörð á húsum eða herbergjum án þess að landshöfðingi eða eptirlitsmaður sá, er hann skipar, gefi þar til samþykki sitt.

Hann gætir þess, að öll áhöld vitans sjeu notuð á rjettan hátt, og að þau síðan sjeu látin á stað þann, er ætlaður er hverjum hlut út af fyrir sig, að sparsemi sje höfð á olíu, kveykjum og öðru efni, þó ber að hafa gát á, að ekkert sje sparað til að vitinn beri sem bezta birtu. Hann tiltekur daglega það, er með þarf við vitann, mælir olíuna, en verður þó að gæta þess, að hafa ekki óbyrgt ljós eða eld í nánd við olíukerin.

Ef einhverjum hlut er breytt, eða eitthvað útvegað, eða hætt er við að nota eitthvað, ber að gjöra nauðsynlega athugasemd um það í áhalda reikningnum.

10. gr.

Hálfri klukkustundu fyrir sólsetur, ber vitaverði og aðstoðarmanni hans að vera til staðar við vitann, til þess samkvæmt starfsreglugjörðinni að undirbúa allt, til þess að kveykja vitann.

Byrjað skal að kveykja svo snemma, að vitinn sje klukkustund eptir sólsetur með fullri birtu og á að halda henni við þangað til 45 mínútum fyrir sólaruppkomu.

11. gr.

Maður sá, sem vakir við vitann, skal halda stöðugan og gaumgæfinn vörð og má ekki yfirgefa vörðinn fyrr en annar tekur við af honum við varðskipti. Vitavörður hefir ábyrgð bæði á verði sínum og á verði aðstoðarmanns þess, er hann hefir ráðið.

12. gr.

45 mínútum fyrir sólaruppkomu skal lokað fyrir olíustrauinn að brennivjelinni. 30 mínútum fyrir sólaruppkomu skal algjörlega slökkt á vitanum.

Stundir þær, er sólin kemur upp og rennur, finnast eptir stundaklukku, sem sett er eptirsólinni þar á staðnum og með tilliti til almanaks þess, er reiknað hefir verið eptir afstöðu Reykjavíkur.

13. gr.

Undir eins og kveykt er á vitanum, við varðskipti hvert og undir eins og slökkt er, ritar vitavörður í dagbók þá, sem getið er í 8. gr., og sem geymd skal í varðherberginu, allar skýringar þær, er getur um í nefndri grein.

14. gr.

Að minnsta kosti innan tveggja klukkustunda frá því slökkt er á vitanum, skal byrjað á dagvinnunni sem hjer segir:

A. Speglna svo og lampana með glerpípunum skal hreinsa og fægja. Lamparnir **174** skulu fylltir með olfu, skarið tekið af kveykjunum eða nýjir látnir í, ryk sópað af ^{14. nóvbr.} hinum áhöldunum, og skal allt, sem heyrir vitanum til, undirbúið á sem fullkomn-astan hátt undir kveykingu vitans um kvöldið.

B. Ljóserskerúðurnar, svo og áhöld þau, er brúkuð eru, skulu hreinsuð. Ljós-ersherbergið og hin herbergin, stiginn upp vitann, tröppur, gluggar, o. s. frv. skulu sömuleiðis hreinsaðir og þar að auki þvegnir hvern laugardag eða optar ef nauð- synlegt er.

15. gr.

Frá því að dagvinnunni eptir álitu vitavarðar er lokið á fullnægjandi hátt og þangað til $\frac{1}{2}$ klukkustundu fyrir sólsetur (10. gr.) er það undir almennum kringum- stæðum ekki nauðsynlegt, að fleiri en annar vitagæzlumaðurinn sjeu til staðar til að hafa umsjón með vitanum. Ef að vitavörðurinn yfirgefur vitabygginguna á þessu tíma- bili skal hann skýra aðstoðarmanni sínum frá því. Burtför um lengri tíma má ekki eiga sjer stað nema með skriflegu leyfi landshöfðingja; en ekki má búast við, að það verði veitt, nema sannað verði, að gæzlan á vitanum bíði ekkert tjón við það.

16. gr.

Ef skipbrot skyldi eiga sjer stað, er það skylda vitavarðar næst því að veita skipbrotsmönnum alla mögulega hjálp, að leita skýrslu um, hvort vitinn hafi sjest frá skipinu, og ef svo er, hve löngum tíma, áður en strandið bar að hendi.

Skýrslur þær, er hann fær þar um og það annað, er hann frjettir um orsaker- nar til strandsins og hin nánari atvik við það ber að rita í vitabókina og tafarlaust til- kynna það landshöfðingja.

17. gr.

Vitavörður má leyfa mönnum er skýra frá nöfnum sínum og heimilum, og sem ekki er ástæða til að gruna um neina ósiðsemi, að skoða vitabygginguna. Skal þeim sýnd öll kurteisi og viðfeldni. Ekki má leyfa óviðkomandi mönnum að skoða vitann, meðan logar á honum, eða á þeim tíma dagsins, er varðmennirnir starfa að honum eða því, er honum fylgir, samkvæmt 14. gr. Í vitaturninum skal óviðkomandi mönnum ætíð fylgt af vitaverði, sem ber ábyrgð fyrir sjerhverri skemmd, er af þeirra völdum kynni að orsakast.

18. gr.

Verði vitavörðurinn brotlegur með tilliti til aðalábyrgðar þeirrar, er á honum hvílir (2. og 9. gr.) mun honum eptir ákvörðun landshöfðingja annaðhvort úrskurðuð peningasekt eða vikið frá vitapjónustunni eptir málavöxtum, eða mál mun verða höfðað á hendur honum. Þar að auki ber honum í hverju einstöku tilfelli að borga skaða þann, er kynni að hafa hlotizt af yfirsjón hans eða vanrækt á skyldum sínum.

Fyrir sjerhvert annað brot á ákvörðunum þeim eða sjerstökum fyrirskipunum, er gilda um vitabygginguna skal vitaverðinum hegnt sömuleiðis eptir ákvörðun lands- höfðingja, annað hvort með því að dregið verða af launum hans, eða að honum verði vikið frá um stundarsakir eða að öllu leyti.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík 14. nóvbr. 1878.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.